

2010-8 Senegal Reisverslag: vijf dagen extra ...

Het was een raar gevoel deze keer. Ik kon maar niet besluiten te vertrekken. Het huisje opruimen en 'inpakken' verliep traag.

De laatste dagen waren bezet met niet echt noodzakelijke zaken. Ik was nog helemaal hier en het was moeilijk om me voor te bereiden op mijn terugkeer naar Nederland. Het voelde onwerkelijk en daarom wilde het maar niet lukken te besluiten wat ik mee moest nemen.

Ik overdenk de laatste dagen en gebeurtenissen uit dit dorp. Aan het begin van de week komt een jongeman het erf op lopen. Dat is niet vreemd, vele mensen komen dagelijks ons erf oplopen voor een groot, een hand, een praatje, een vraag. Deze man ken ik, hij komt vaak bij ons langs omdat een van onze rechterhanden een vriend van hem is. Een goedlachse actieve vent. Hij woont met vrouw en drie kinderen in een rieten hut in het grote dorp. Eigenlijk moet ik zeggen: 'Woont weer.' Vorige maand is de hut door een kaarsje in de nacht in brand gevlogen, de moeder en de baby konden aan de vlammen ontsnappen, het oudste meisje van zes vocht zichzelf een weg naar buiten. Maar een kleintje van twee jaar overleefde de brand niet.

De vader, die nu voor het eerst weer ons erf op kwam lopen herkende ik nauwelijks. Hij was die nacht niet thuis geweest, werkte verderop in een ander dorp. We gaven elkaar een hand en dat was het. Stil zoals hij was gekomen liep hij het erf weer af. Zonder lach, met trage passen. Terug naar zijn vrouw, de twee kinderen en de nieuwe hut die de burens voor hem gebouwd hebben. Als hij het erf af is, komt een jonge vrouw het erf op strompelen, het is de moeder van een kleine Woodi die nu ongeveer elf jaar is. Een struise vrouw, maar nu strompelend op een gevonden stok. Hijgend komt ze naast me zitten, het zweet parelt op haar voorhoofd. Rode wangen spatten vurig uit haar gezicht. Koorts, en niet een beetje. Ze trekt haar been naar mij toe en slaat haar rok op. Ik moet dapper slikken om mijn misselijkheid bij de aanblik van haar ontstoken wonden niet te tonen. Op drie plekken in hetzelfde been blubbert de pus uit de open wonden. Een week geleden is ze naar het erf van haar zus gereisd, met paard en wagen. De as brak en de zwaarbeladen kar raakte in de greppel. Ze wreef eens stevig over haar pijnlijk geschaafde been en legde de afstand (ruim 9 km.) naar het erf lopend af.

Ik was geschokt, en reageerde op zijn Hollands: waarom de wonden niet goed schoongemaakt, waarom niet eerder gekomen, waarom niet naar de dokter gegaan? Waarom, waarom, waarom. Maar wat heb je aan dat gevraagd als je met zoveel pijn van je erf naar mijn erf strompelt? Dan kom ik in actie. Een van de jongens van het dorp is sterk en neemt haar op de rug naar een paard en wagen, brengt haar naar het dorp, daar stapt ze in een uit elkaar gevallen maar nog rijwillige auto, samen met de sterke jongen rijden ze naar het ziekenhuis in de stad. Op de ochtend voor de dag van vertrek roep de moskee de mensen op een ongebruikelijke tijd op. Een auto met zeven passagiers was in botsing gekomen met een pajero, een sterke jeep.

Vijf mensen uit ons dorp verongelukt en twee in het ziekenhuis. Het dorp in rouw gedompeld.

De sterke jongen zou deze auto van de stad naar ons dorp nemen, maar hij was vol, dus wachtte hij op de volgende mogelijkheid terug te keren naar huis.

Dan komt de dag van vertrek. Een moeder met een meisje van zeven jaar en een meisje van 14 jaar komen naar mij toe lopen. Ik hef mijn hand op, geen tijd wil ik zeggen, ik moet opruimen, schoonmaken en inpakken, wat ik al die tijd heb uitgesteld. Dan zie ik het gezicht van het meisje, gehavend door brandwonden, haar armen, haar handen zijn samengesmolten littekens. Dan tilt ze op gezag van haar moeder haar bloes op. De vrouw voelt mijn haast, maar ze heeft zover gelopen naar die blanke 'dokter' die alle mensen helpt die het nodig hebben. En zij heeft het nodig. Voor haar dochter, of dat wat ervan over is, zegt ze er somber achteraan. De hele borstkas is een samengesmolten massa vel. Een borstje doet zijn best een beetje te groeien, de andere is weg, opgevreten door de vlammen. We gaan zitten, natuurlijk heb ik tijd, natuurlijk wil ik helpen, maar hoe? Ik sta volkomen machteloos. Ik weet niets te zeggen, niets te helpen. En kijk het meisje voorzichtig in de ogen. Gitzwarte ogen, die niets lijken te zien. Ze praat niet meer, zegt de moeder, ze lacht niet en huilt niet, ze werkt niet. Stil zit ze alle dagen in de rieten hut tot het donker wordt.

De moeder ziet mijn machteloosheid, haalt haar schouders op en zegt: ik kon het toch proberen, voor haar. en wijst naar haar kind. Ik ga naar binnen en kom terug met een grote nieuwe tube huidcrème, speciaal om littekens te verzachten. We geven elkaar een hand, de linker, wat de belofte inhoudt dat we de wens hebben elkaar weer te ontmoeten. Dankjewel zegt de moeder zacht, dankjewel zegt het kleine zusje. Het meisje van 14 zegt niets. Haar zwarte ogen kijken mij geblakerd aan. Ik dring de tranen die onvrijwillig in mijn ogen springen terug. Op weg naar de luchthaven - we moeten nog opschieten om niet te laat te komen, het is vijf uur rijden op een slechte weg - hoor ik het bericht van de uitbarsting van de vulkaan.

De volgende dag rijd ik weer terug naar ons huisje, het gevoel niet te moeten vertrekken klopte dus, alleen de oorzaak kon ik niet vermoeden. Ik hoor dat er gelukkig weinig persoonlijke ellende is. Maar zeker weten doe ik het niet.

Toch zijn er ook goede dingen. De dokters besluiten dat het been niet geamputeerd hoeft te worden en dat de moeder van de kleine Woodi over een paar weken weer haar erf kan oplopen.

De sterke jongen heeft besloten te helpen de kinderen met een handicap les te geven in zwemmen, maar hen vooral een plezierig uurtje in het water te geven.

De gezichtjes van deze kinderen zijn onbetwist stralend.

De boot die vorige week is aangespoeld, en waarvan we het vermoeden hadden dat de opvarenden waren verdrongen, wordt door het groepje mannen opgehaald. Zij waren door een ander bootje opgepikt. Met vereende krachten en onder luid gezang rollen ze de houten provisorisch gemaakte pirock de zee in om hem en zichzelf veilig naar huis te varen.

Misschien kan ik 20 april vertrekken om 21 april terug te komen in Nederland. Ik heb een paar dagen extra om daar aan te wennen.